

Kan du ikke læse nyhedsbrevet, tryk her

Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia 1. november 2013 Nyhedsbrev nr. 45

Kære læser

Hvis du er en af dem, der har været med lige fra starten af nyhedsbrevet, må du være ved at være træt af vores opfordringer til at sende brevet videre til venner og bekendte, for det har du jo gjort for længst. Beklager! Tænd i stedet for højttaleren og hør What does the fox say? (http://www.youtube.com/watch?v=jofNR_WkoCE)

Men I andre

Var skarvunger på vores havørnes spiseseddel?

Er den ikke flot, skarven, som den står her og poserer ved Østerstrand en vinterdag! Øverst til højre: Skarver ved Trelde Næs en november dag - som i en scene fra en fjern fortid. Nederst: Skarver går i vild panik over en passerende havørn (Brændegårdsøen på Fyn), men kan en havørn mon virkelig tage en voksen skarv?

Bestanden af ynglende skarver har i de seneste år været konstant faldende - fra 40.000 par i 2005, hvor der var flest, og til kun 25.000 par i år.

Naturstyrelsen giver flere årsager til faldet: Naturstyrelsens egen regulering (de pensler æg med olie), ræve forstyrrede i nogle meget store kolonier, hvor rederne er på jorden, kolde vintre i Danmark og bekæmpelse af danske skarver i udlandet om vinteren samt mangel på fisk (det lider vi lystfiskere også under). Og så nævner man endelig forstyrrelser fra havørne. Vi er nu oppe på ca. 50 par havørne samt et antal ikke yngledygtige fugle. Få i forhold til antal skarver, men mange i forhold til antal skarvkolonier, og det er det afgørende.

Læs her, hvad biolog Erling Krabbe fra Naturstyrelsen har at sige om havørne og skarver:

- Det skaber en utrolig ravage, når en havørn angriber en skarvkoloni. Skarverne skynder sig straks væk fra rederne, mange flygter længere væk, mens andre igen begynder at stjæle redemateriale fra naborederne. På den måde bliver rederne splittet fuldstændig ad, og æg og unger går tabt. Der opstår i det hele taget en enorm uro i kolonien, som det tager lang tid for skarverne at komme sig over. Nogle skarver når slet ikke at yngle, hvis havørne forstyrrer dem flere gange.

Jeg (Ole Klottrup) har set en havørn gå ned på en skarv rede i kolonien ved Brændegårdsøen på Fyn og give sig til at hakke i en skarvunge - stor panik i kolonien. Og jeg regnede med at få noget lignende at se ved Rands Fjord - så meget mere, som ørnene sidste vinter ofte sad i træer i kolonien.

Det skete dog ikke. Var det bare mig, der ikke var der på det rette tidspunkt, eller udnyttede vores ørne ikke denne nemme fødekilde? Send venligst en mail, hvis du har oplevelser om havørne og skarver fra Rands Fjord: fredericia@dn.dk

Havørneungen bliver stor

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) anbragte i foråret et web-kamera på en havørnerede. [Se her et sammendrag, der viser udviklingen fra æg til flyvefærdig havørn](http://pandion.dof.dk/kort-nyt/video-genoplev-hav%C3%B8rnenes-yngles%C3%A6son) (<http://pandion.dof.dk/kort-nyt/video-genoplev-hav%C3%B8rnenes-yngles%C3%A6son>) - det varer 6,40 minutter.

Vil du med på en listig tur? Det er søndag den 17.11., fra kl. 10 til ca. kl. 12

Der er bær nok i skoven til både fuglene og os - vi sætter smag på snaps med nogle af dem. Fuglene holder sig for øvrigt ikke for gode til en snaps - gærede bær er en af vinterens fornøjelser.

Vi kigger på, hvad der sker i skoven lige nu, og hvad der er at gøre godt med. Der er spændende bær i skoven, som kan sætte smag på en Brøndum snaps. Vi smager på de forskellige muligheder, men kun i et omfang, så man kan køre hjem.

Det er dog kun en mindre del af turens indhold, så selv om du ikke interesserer dig for snaps, vil du få en god formiddag alligevel.

Vi kigger lidt rundt i skoven på Trelde Næs og mødes på den lille parkeringsplads på din højre side lige før dammen (altså inden du kommer til den store parkeringsplads).

Turen ledes af Bent Laurberg. Kontakt Ole Klottrup på 7593 1717, hvis du har spørgsmål (ingen tilmelding).

Politisk handel: En cykel- og gangsti mellem byen og Trelde Næs

Hvor ærgerligt, at skovarbejdernes flotte og med møjle tilvirkede bænk ikke blev flyttet i sikkerhed i tide. Men skrænten skred sikkert, uden at man kunne forudse det.

Den politiske handel om stien kunne man læse om i Fredericia Dagblad den 8. oktober. Det var en betaling til Borgergruppen for deltagelsen i det store budgetforlig, hvori Det Konservative Folkeparti dog ikke deltog. En sådan sti var ellers af flere gode grunde taget af bordet ved udarbejdelsen af kommunens naturplan i 2005. Og de gode grunde mod en sti er ikke blevet mindre gode.

Borgergruppe-stien skal vel gå langs skrænten mod Lillebælt, så man kan nyde udsigten! For der er ingen attraktion i en sti i sikker afstand fra skrænten - den er bare som enhver anden skovsti. Men jo bedre udsigt, desto større risiko for liv og lemmer.

Det er dog en trøst, at det ikke kommer til at koste fredericianske skattekroner, når stien skrider i dybet. Den er tænkt eksternt finansieret.

Man må ikke håbe, at sponsoren insisterer på at se det turbulente område, stien skal forløbe i!

Gode takter i Elbodalen - og spændende tilbud

Ikke fordi det var strengt nødvendigt, men man startede her i efteråret med at lade larvefodsuhyret høste den grove bevoksning for siden at lade galloway-køerne tage over. Christian Simonsen, der ejer Birkely Naturpleje, tilbyder afgræsning med får og køer. Han har nu aftaler om afgræsning af 66 hektar i forskellige områder.

Pist væk var storken, og hvornår har man set en brushane, ikke engang viben er almindelig længere - selv størebstanden rasler ned, for ikke at tale om vores vilde orkideer, engblomme og visse sommerfugle. Hovedsagelig fordi landbruget ophørte med udnytte engene til høslet og græsning. Nu om dage er det stort set kun de økologiske køer, der er på græs i sommerperioden. En medvirkende årsag til tilbagegangen i biodiversitet var, at de fleste åer blev reguleret, enge afvandet og i mange tilfælde opdyrket.

I de senere år har man forsøgt at genskabe noget af det, vi tabte, da engene groede til i pil, tagrør og høje urter. Både kommunen og private lodsejere efterspørger naturpleje i form af afgræsning med får eller kvæg. Vi skrev i vores juli 2013-nr. om galloway-køerne i Snoghøjgårdparken, og nu kan du også se Christian Simonsens effektive naturplejere i engene ved Pjedsted. Hans firma hedder Birkely Naturpleje.

Ikke overraskende er der galloway-kød til salg. Men Simonsen tilbyder også, at du kan købe andele af besætningen, idet udbyttet afhænger af, hvor mange kalve, der kan sælges. På denne måde rejser Christian Simonsen den nødvendige kapital til at udvide besætningen, så større arealer kan blive afgræsset. Bankerne er ikke samarbejdsvillige.

Så hvis udbyttet frister dig, og du føler dig tiltrukket af at bidrage til, at større arealer kan blive plejet, så start med at gå ind på Birkely Naturplejes hjemmeside, www.birkelynaturpleje.dk

Børup Skov - gå en herlig tur på kanten af Lillebælt

Her starter turen. Kan det næsten blive mere idyllisk! Glæd dig over, at højspændingsmasterne forsvinder i 2014. Og det varer en rum tid, inden endnu en brospænder viser sig i horisonten - selv om debatten raser heftigt for tiden her i Trekantområdet!

Turen går gennem et naturskønt område - en del af den i meget kuperet terræn på smalle stier på kanten af Lillebælt. Det er ikke en god idé at tage hverken junior i barnevogn eller dårligt gående oldemor med.

Du passerer slotsbanken, hvor der engang lå en kongelig borg, Hønborg eller Hønneborg. Og så er du, hvor en af danmarkshistoriens mest dramatiske scener udfoldede sig: I 1523 var kong Christian den II på flugt fra de oprørske jyske stormænd. Skulle han blive og tage kampen op eller... ! I sin vildrede sejlede han frem og tilbage mellem Jylland og Fyn - 20 gange, siges det. Det endte med et livslangt fangenskab.

Nå, tilbage til nutiden: Turen starter ved parkeringspladsen for enden af Hagenørvej.

[Se en diasserie med fotos fra hele turen \(https://picasaweb.google.com/114050185150370702565/BRupSkovTuren?authkey=Gv1sRgCN7GpqG38JTM4AE#\)](https://picasaweb.google.com/114050185150370702565/BRupSkovTuren?authkey=Gv1sRgCN7GpqG38JTM4AE#)

Har vi en bestand af kronstyr her i kommunen?

Størrelsesforholdet mellem de to aftryk er korrekt, og der kan næppe være tvivl om, at sporet til venstre er fra et rådyr. Er det andet fra et dådyr eller et kronstyr? To kyndige personer mener det sidste.

Fotoene er taget sidst i september i Elsa Sørensens sandgrav ved Pjedsted (se tidligere omtale af sandgraven - www.dn.dk/fredericia - klik på tekst om nyhedsbrev og søg i databasen).

En del hjorte strejfer om i parringstiden, og med stedet in mente kunne man tro, at der var tale om en enlig gæst. Der har for et par år siden være kronstyr i Treldeskovene - er der mon stadig en bestand? [Se her det læserbrev, vi havde i Fredericia Dagblad i efteråret 2009 \(/Admin/Public/DWSDownload.aspx?](#)

[File=%2fFiles%2fFiler%2fLokale_afdelinger%2fFredericia%2f2013%2f201311%2fJeg+m%26aring%3b+hellere+skyde+hjorten.pdf\)](#) - det er sjovt at læse bemærkningerne om ulve, i alle tilfælde for forfatteren!

Kronstyr - hvem har hørt eller set noget? Send en mail til fredericia@dn.dk

Skaf et nyt medlem - evt. dig selv - og få en gave!

Flere medlemmer betyder vægt bag vores rolle som naturens stemme over for befolkningen og politikerne – og flere medlemmer er nødvendige for at kunne lønne de eksperter, som vi ikke kan undvære. Os i afdelingerne ude i kommunerne arbejder som frivillige.

Men det er svært at få nye medlemmer. De fleste tror vist, at naturen har det OK, og i stedet bekymrer finanskrisen, banderne, krigen i Syrien etc.

Vi har for nylig startet en "medlem-skaffer-medlem" kampagne, hvor vores medlemmer opfordres til at finde et nyt medlem. Som noget nyt kan man vælge en gave, som bliver sendt, når det nye medlem har betalt sit medlemskab. Her er de gaver, man kan vælge imellem:

- To flasker økologisk hvidvin fra Aarstiderne
- Chokoladekassen fra Aarstiderne
- Kogebogen "Alle Aarstidernes livretter"
- Mejskasse i genbrugstræ fra DN Butikken
- Gavekort til DN Butikken
- To billetter til en oplevelse

Og hvis du ikke er medlem og "skaffer dig selv", er der også en gave til dig. Gå ind på www.dn.dk

Hvor lå landsbyen Hyby?

Hvis du læser vores små artikler i Lokalavisens weekendudgave om naturen i Fredericia Kommune, har du måske læst den om admiralsommerfuglen. Vi vidste ikke, hvor landsbyen Hyby lå, men man kunne få det indtryk, at den lå et sted på Fælleden. Kamma Varming har fortalt, at landsbyen Hyby havde skov - Hyby Lund - og fælled - græsning - derude, men at selve landsbyen lå nær det sted, hvor vi i dag har Stenhøjbroen.

Hjælp med at passe på beskyttede enge og overdrev

Hvis du observerer, at en eng eller et overdrev er blevet pløjet op, beplantet, eller der er blevet læsset jord, byggeaffald etc. af på området, bør du kontakte kommunen: Ring til kommunen og bed om at blive stillet om til Natur og Miljø.

Der har i den seneste tid være tre sager, hvor jord eller byggeaffald er blevet smidt på enge og overdrev.

Er der emner, du synes, vi skal skrive om?

Så send os en mail - fredericia@dn.dk - eller ring til Karsten Enggaard eller Ole Klottrup

Tilmelding til DN Fredericias nyhedsbrev kan ske [her](#)
Her kan du også se de tidligere nyhedsbreve.

Mange hilsener Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia

Karsten Enggaard, formand – tlf. 7594 3166

Ole Klottrup, næstformand – tlf. 7593 1717

e-mailadresse: fredericia@dn.dk

Hjemmeside: www.dn.dk/fredericia

Meld dig ind i DN på www.dn.dk

> Følg DN på Facebook (<http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439>)

> Følg DN Fredericia på Facebook (<http://www.facebook.com/DanmarksNaturfredningsforening#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening-i-Fredericia/494461143950297?fref=ts>)

Gå ind på vores hjemmeside www.dn.dk/fredericia og se mere om, hvad vi arbejder med her i kommunen. DN's overordnede hjemmeside finder du her www.dn.dk.

Og er du i tvivl om noget, så ring til Karsten Enggaard på 7594 3166.

Om DN

DN arbejder for mere natur, et bedre miljø og med bekæmpelse af klimaproblemer. Vi spreder viden om natur og miljø, skaber løsninger og påvirker politikere og myndigheder. DN har 133.000 medlemmer og 1500 frivillige i 98 lokale afdelinger.

Støt DN på www.dn.dk/beskytnaturen

> [Afmeld nyhedsbrevet her](#) > [Følg DN på Facebook \(http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-](http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439)

[Naturfredningsforening/38507331439\)](http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439)

